

En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar

Diarienummer KN2024/01912

2025-06-13

Blykalla uppskattar möjligheten att få inkomma med synpunkter på Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria "En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar". Blykalla får härmed lämna följande synpunkter

Sammanfattningsvis

- Blykalla ställer sig positivt till det övergripande syfte som departementet försöker uppnå med förslaget; "Ambitionen är att göra prövningen mer flexibel, så att de aktörer som efterfrågar ett tidigare ställningstagande från regeringen har möjlighet att få det." Förslaget riskerar dock att inte kunna förverkliga den uttalade ambitionen; Blykalla ser en stor risk att lagen inte kommer att utnyttjas av någon. Skälen för detta är att de aktörer som framförallt önskat en ny process inte avser att etablera sig inom befintliga kärnkraftssiter utan utreder nya platser, utan gällande detaljplan för kärnkraftsproduktion. Det kommer troligtvis ta flera år innan någon site har en detaljplan med en specifik miljöbedömning som beaktar ny kärnkraft.
- Blykalla förordar i första hand att en lag med struktur motsvarande Kärnkraftsutredningens föreslagna lag om principbeslut antas, dock med justeringen att en specifik miljöbedömning, istället för en strategisk miljöbedömning, ska bifogas ansökan. Den specifika miljöbedömningen ska anpassas efter principbeslutets omfattning.
- I andra hand förordar Blykalla att Godkännandelagen antas men med ett antal justeringar, bland annat att sökanden får driva den strategiska miljöbedömningen.

I enlighet med det föregående bilägger Blykalla till detta yttrande *dels* ett fullständigt förslag till Principbeslutslag (**Bilaga 1**), *dels* ett justerat förslag till Godkännandelag (**Bilaga 2**).

Blykalla utgår i det följande från att Kärnkraftsutredningens förslag, i den utsträckning de inte är överspelade genom promemorian, kommer föreslås bli lag (eventuellt med erforderliga justeringar).

Kort om Blykalla

Blykalla är ett svenskt bolag som utvecklar små modulära kärnkraftsreaktorer. Bolaget är sprunget ur 25 års forskning och grundades 2013. Blykalla använder bly som kylmedium istället för lättvatten. Detta är ett av flera koncept som räknas till fjärde generationens reaktorteknik. Företaget har ett flertal patent av betydelse för bolagets teknik, däribland ett patent avseende en aluminiumlegering som är mycket motståndskraftig mot strålning och korrosion.

Blykalla förordar en återgång till Kärnkraftsprövningsutredningens förslag om lag om principbeslut

Blykalla ställer sig positivt till förändringar och förenklingar som syftar till en snabbare och mer förutsägbar tillståndsbedömning. Vi anser att detta är mycket viktigt för att uppnå nationella mål för klimat, miljö och tillväxt.

Det omarbetade förslaget har beaktat flera av de synpunkter som inkommit rörande tydliggörande av vad det tidiga tillståndsbeslutet ska avse. Blykalla bedömer dock att den föreslagna lagen om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar ("**Godkännandelagen**") inte kommer att realisera de eftersträlvade målen om snabbare och mer förutsägbar tillståndsbedömning.

Blykallas huvudsakliga skäl för denna inställning är som följer.

För att möjliggöra investeringar i kärnkraft behöver prövningsprocessen effektiviseras. Införande av nya processteg, även om de är frivilliga, måste som utgångspunkt syfta till att eliminera regulatorisk risk. Historiskt sett är detta en av de mest centrala riskerna som fått investerare att avstå från att investera i kärnkraft. I föreslagen utformning ser Blykalla inte att Godkännandelagen minskar denna risk.

För det första innebär förslaget en fundamental skillnad mot Kärnkraftsutredningens föreslagna lag om principbeslut för vissa verksamheter ("**Principbeslutslagen**") genom att ansvaret för den strategiska miljöbedömningen flyttas från den enskilde till staten. Detta innebär att den enskilde får en mer begränsad roll vad gäller arbetets riktning, tid för slutförande och kostnader, samtidigt som regeringen behåller möjligheten att inte anta en plan utan specificerade tidsramar eller krav på motivering.

För det andra och under antagande att en plan för kärntekniska anläggningar antas är det svårt att se vilken nytta den enskilde har av planen. Beslut enligt lagen är nämligen i princip inte bindande i något avseende i efterföljande prövningar, däribland tillståndsprövningen enligt miljöbalken.

För det tredje och alltså under antagande att en plan för kärntekniska anläggningar antas kan regeringen fram till dess att prövningarna enligt lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ("**KTL**") och miljöbalken är klara återkalla ett godkännande av en kärnteknisk anläggning. Prövningarna enligt nyss nämnda lagar är notoriskt långdragna och under hela processerna kommer det finnas en risk att tid och resurser som investeras i prövningarna blir värdelösa.

För det fjärde innebär uppdelningen enligt Godkännandelagen mellan plan och godkännande en tvåstegsraket som saknar ett tydligt syfte. Båda besluten fattas av samma myndighet (regeringen), bygger på i stort sett samma underlag och prövar överlappande frågor. Den enda praktiska skillnaden är att planen "gäller mot alla" medan godkännandet riktar sig till en specifik sökande. Detta motiverar inte den administrativa komplexitet som uppdelningen skapar.

Konstruktionen innebär att sökanden måste navigera två separata beslutsprocesser med delvis olika krav och tidsramar. Eftersom en plan endast kan antas "under handläggningen av ett ärende om godkännande" kan sökanden inte ens förbereda sig genom att initiera planprocessen i förväg. Detta skapar onödig osäkerhet och är ägnat att förlänga den totala handläggningstiden.

I enlighet med det föregående kan Godkännandelagen svårligen anses minska den regulatoriska risken. Om något leder lagen till att risken ökar.

Mot bakgrund av det föregående förordar Blykalla att regeringen återgår till ett lagförslag som strukturellt motsvarar den föreslagna Principbeslutslagen. I korthet menar Blykalla att en lag som i struktur mer liknar Principbeslutslagen ger bättre förutsebarhet samt effektivitet särskilt genom att den enskilde driver arbetet med miljöbedömningen. Såvitt gäller potentiella förbättringar av Kärnteknikutredningens förslag hänvisar Blykalla sitt remissyttrande avseende utredningens förslag.

En lag med struktur motsvarande Principbeslutslagen bör införas

Såvitt Blykalla förstår är de centrala skälen till att Godkännandelagens uppdelning i två separata beslut (verksamhetsgodkännande och planbeslut) väljs framför Principbeslutslagens samlade beslut, att

- ordningen med en *strategisk miljöbedömning* inte lämpar sig för ett beslut som styr mot en viss verksamhet, och
- att potentiella aktörer vänder sig mot att ersätta den strategiska miljöbedömningen med en *specifik miljöbedömning* då det skulle kräva ett omfattande arbete av den sökande inför ett principbeslut eller godkännande som inte är motiverat utifrån beslutets begränsade betydelse i senare i tillståndsprövningar.

Blykalla har sympati för bedömningen att en strategisk miljöbedömning inte är det korrekta verktyget för godkännandet av en verksamhet. Emellertid anser inte Blykalla att den lämpliga lösningen är en struktur med ett godkännande och en plan som realiter styr mot en viss verksamhet. Istället bör Principbeslutslagens struktur bevaras, men istället för en strategisk miljöbedömning bör en specifik miljöbedömning användas. Skälen för detta utvecklas i det följande.

Vad först gäller frågan om en strategisk eller specifik miljöbedömning bör föregå ett principbeslut (eller ett beslut om godkännande) konstaterar Blykalla att såväl Principbeslutslagen som Godkännandelagen styr mot en viss verksamhet. Enligt Principbeslutslagen är det fråga om att genom ett principbeslut konstatera att en viss anläggning är förenlig med samhällets helhetsintresse och enligt Godkännandelagen innebär den plan som ska antas att regeringen prövar om det är förenligt med 3 och 4 kap. miljöbalken samt enskilda intressen att uppföra och driva sådana kärntekniska anläggningar *som ansökan om godkännande avser* (dvs. en specifik anläggning). Eftersom bägge föreslagna lagar tar sikte på specifika *verksamheter och åtgärder* snarare än *planer och program* är en specifik miljöbedömning det rätta verktyget.

Vad sedan gäller att det skulle vara för arbetsamt att ta fram en specifik miljöbedömning är Blykallas inställning att arbetet med att ta fram en specifik miljöbedömning inte nödvändigtvis är mer omfattande än arbetet med att ta fram en strategisk miljöbedömning. För *det första* får konstateras att arbetet med att ta fram en strategisk miljöbedömning i sig är förhållandevis omfattande. För *det andra* kan omfattningen av den specifika miljöbedömningen begränsas till att endast avse omständigheter som krävs för att fatta principbeslutet. Det finns i gällande rätt flera exempel på att den specifika miljöbedömningen kan begränsas för en specifik prövning:

- Enligt 6 kap. 36 § andra stycket miljöbalken kan en specifik miljöbedömning för Natura 2000-tillstånd begränsas till de uppgifter som behövs för den prövningen.
- Enligt 4 kap. 2 § sjätte stycket minerallagen (1991:45) ska den specifika miljöbedömningen ha den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för prövningen av koncessionsansökan.

I linje med det föregående bör en specifik miljöbedömning inför ett principbeslut kunna avgränsas på ett sätt som medför att den innebär samma eller marginellt mer arbete än en strategisk miljöbedömning. Lämpligen uppnås detta *dels* genom att det görs tydligt vad som ska prövas genom principbeslutet, *dels* genom att det anges att den specifika miljöbedömningen ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som krävs för att pröva ansökan om principbeslut. Blykallas förslag till hur detta kan uppnås framgår av Bilaga 1.

Sammanfattningsvis i denna del anser Blykalla att en begränsad specifik miljöbedömning bör bifogas en ansökan om principbeslut. Härvid noterar Blykalla att användandet av en specifik miljöbedömning även skulle eliminera osäkerhet kring om beslutet kan binda den efterföljande tillståndsprocessen enligt miljöbalken - beslutet skulle otvivelaktigt kunna vara bindande i de frågor som beslutet omfattar.

Blykalla får såvitt gäller det föregående avslutningsvis anför att bolaget instämmer i Svenskt Näringslivs remissyttrande som också förordar en återgång till principbeslutslagen med användande av en begränsad specifik miljöbedömning.

Förslaget till lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

Inledning

Som framgått avstyrker Blykalla Godkännandelagen. För det fall regeringen väljer att gå vidare med förslaget, istället för en struktur som motsvarar Principbeslutslagen, redovisar Blykalla nedan sina synpunkter på förslaget. Ett justerat lagförslag biläggs som **Bilaga 2**.

Principiella synpunkter på förslaget till lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

Som nämnts inledningsvis är ett av de centrala skälen till att Blykalla vänder sig mot den föreslagna Godkännadelagen att den enskilde fräntas ansvaret för att driva den strategiska miljöbedömningen. Såvitt Blykalla förstår är skälet till detta att det skulle vara problematiskt sett

ur ett EU-rättsligt perspektiv att låta den enskilda driva en strategisk miljöbedömning. Det skulle även vara problematiskt att beslutet skulle binda den efterföljande tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Blykalla instämmer inte i dessa bedömningar.

Vad först gäller frågan om den enskilde kan driva arbetet med en strategisk miljöbedömning är direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan ("**SMB-direktivet**") tyst beträffande vem som ska utföra en strategisk miljöbedömning när en sådan behövs (se artikel 5). I anslutning till bestämmelsen uttalar Kommissionen följande (se Guidance on the implementation of Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment, punkt 5.8).

"Article 5(1) does not explicitly state who is responsible for preparing the environmental report but it would in many cases be the authority or natural or legal person responsible for preparing the plan or programme."

Som framgår hindrar inte direktivet att en strategisk miljöbedömning tas fram av en enskild.

Vidare och beträffande samråd (konsultation) och informationsgivning hindrar direktivet inte heller att denna utförs av en enskild. Istället står det medlemsstaterna fritt att utforma förfarandet på ett lämpligt sätt. Detta följer explicit av artikel 6.1.

"The detailed arrangements for the information and consultation of the authorities and the public shall be determined by the Member States."

I ljuset av det föregående anser Blykalla att en ordning där den strategiska miljöbedömningen drivs av den sökande är genomförbar sett ur ett EU-rättsligt perspektiv. Blykalla får även notera följande. Även om strategiska miljöbedömningar inte tillämpas vid prövning av enskilda projekt, så kan de i praktiken komma ifråga vid detaljplanläggning som syftar till uppförande av en specifik industri. Dessa planer drivs vanligen av den enskilde. Eftersom principbeslutsprocessen i viss mån kan likställas med en detaljplaneprocess - där syftet är att bedöma platsens lämplighet för kärnkraft utifrån samhällsbehov och säkerhetsintressen samt bestämma hur många enheter som kan byggas, och processen kan omfatta flera leverantörer och tekniker - bör den enskilde kunna driva den strategiska miljöbedömningen.

Vad sedan gäller beslutets verkningar i en efterföljande tillståndsprövsprocess ser inte Blykalla att det är problematiskt att ett beslut som föregåtts av en strategisk miljöbedömning är bindande i frågor som inte kräver en specifik miljöbedömning. Beslut enligt lagen bör därför i vart fall kunna vara bindande såvitt gäller prövningar enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I enlighet med det föregående föreslår Blykalla att den enskilde ska ansvara för den strategiska miljöbedömningen som ska tas fram enligt Godkännandelagen. Vidare föreslår Blykalla att regeringens bedömningar enligt lagen i viss utsträckning blir bindande i efterföljande tillståndsprövningar.

Specifika synpunkter på förslaget till lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

Synpunkter på avsnittet "Lagens innehåll"

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar i vissa fall och om en plan för kärntekniska anläggningar som en förutsättning för ett sådant godkännande.

Enligt Blykallas mening är beskrivningen av lagens innehåll vag. Förvisso anger lagen att *en plan för kärntekniska anläggningar* är en förutsättning för *godkännande av kärntekniska anläggningar*. Mer centralt är dock att lagen innehåller bestämmelser om hur en plan antas. Blykalla föreslår att bestämmelsen justeras i enlighet med detta.

Synpunkter på avsnittet "Ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning"

3 § Den som avser att uppföra och driva en ny kärnteknisk anläggning får ansöka om regeringens godkännande av anläggningen.

Första stycket gäller inte

1. för kärntekniska anläggningar där aktiviteten hos den totala mängden kärnavfall i anläggningen inte vid någon tidpunkt överstiger 10 terabecquerel, varav högst 10 gigabecquerel utgörs av alfaaktiva ämnen, eller
2. om det för samma anläggning pågår en tillståndsprövning enligt miljöbalken eller om anläggningen omfattas av ett tillstånd enligt miljöbalken eller lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Av bestämmelsen följer att den "som avser att uppföra och driva en ny kärnteknisk anläggning" får ansöka om tillstånd. Det är otydligt om detta innebär att endast det specifika rättssubjekt som ska uppföra och driva en ny kärnteknisk anläggning kan ansöka om godkännande eller om godkännande exempelvis kan sökas av ett annat subjekt som avser uppföra en kärnteknisk anläggning genom ett projektbolag. Eftersom planen kommer att kunna nyttjas av fler än den som initierar processen och det är fråga om ett beslut om hur viss mark ska användas är det lämpligt att exempelvis en ägare av ett projektbolag eller för den delen en kommun ska kunna ansöka om godkännande.

Av bestämmelsen följer vidare att möjligheten till att ansöka om godkännande inte gäller för kärntekniska anläggningar där aktiviteten hos den totala mängden kärnavfall i anläggningen inte vid någon tidpunkt överstiger 10 terabecquerel, varav högst 10 gigabecquerel utgörs av alfaaktiva ämnen. Begränsningarna avseende kärnavfall i andra stycket 1 har troligen sitt ursprung i 16 § andra stycket förordning (1984:14) om kärnteknisk verksamhet ("**Kärnteknikförordningen**") (jfr Promemorians kommentar till föreslagen ändring i 17 kap. 1 § Miljöbalken). 16 § andra stycket Kärnteknikförordningen anger kärntekniska anläggningar för vilka Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) prövar tillstånd och inte regeringen. Det finns dock två viktiga skillnader mellan föreslagen text och texten i kärnteknikförordningen:

1. I 16 § andra stycket kärnteknikförordningen ges, förutom begränsningar avseende mängd avfall, även bland annat begränsningar avseende mängder och typer av kärnämne och

använt kärnbränsle genom hänvisning till 16 § första stycket kärnteknikförordningen.

2. I 16 § andra stycket kärnteknikförordningen ges aktivitetsbegränsningar för "avfall", i föreslagen text avser aktivitetsbegränsningar i stället "kärnavfall".

Dessa skillnader medför till exempel att ett mellanlager för många ton använt kärnbränsle där det endast förekommer inga eller mycket små mängder kärnavfall inte kan bli föremål för regeringens godkännande enligt föreslagen lag. Detta då använt kärnbränsle inte utgör kärnavfall förrän det placerats i slutförvar (oavsett om det anses utgöra avfall eller inte). Om avsikten är att alla kärntekniska anläggningar som kräver regeringstillstånd enligt befintligt regelverk ska kunna ges regeringens godkännande enligt föreslagen lag, så behöver bestämmelsen mer fullständigt motsvara 16 § andra stycket kärnteknikförordningen. Detta gäller även föreslagen 17 kap. 1 § Miljöbalken. Blykalla lämnar i **Bilaga 3** förslag till hur detta skulle kunna lösas genom en förordning till Godkännandelagen. Motsvarande åtgärder bör vidtas i förhållande till miljöbalken.

Ansökans innehåll

4 § En ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning ska ges in till regeringen och innehålla de uppgifter som krävs för regeringens prövning enligt 21 § i fråga om

1. den planerade anläggningen,
2. det område där anläggningen ska uppföras och det område runt anläggningen dit allmänheten inte ska ha tillträde,
3. det område runt anläggningen, utanför det område dit allmänheten inte har tillträde, där mark- och vattenområden endast ska få tas i anspråk om det inte försvårar uppförande och drift av de kärntekniska anläggningarna,
4. de verksamheter eller åtgärder som behövs för att anläggningen ska kunna uppföras och drivas och det eller de områden där dessa ska bedrivas eller vidtas,
5. vilka beredskapszoner och brådska skyddsåtgärder som kan behövas för anläggningen, och
6. sökanden och de leverantörer, entreprenörer eller andra tredje parter som sökanden avser att använda sig av för uppförande och drift av anläggningen samt dessa aktörers ägarförhållanden.

För en kärnteknisk anläggning, som inte är ett mellanlager eller ett slutförvar, och som hanterar kärnämne eller ger upphov till kärnavfall, ska ansökan även innehålla uppgifter om hur sökanden avser att omhänderta kärnämnet och kärnavfallet.

I 4 § anges vad ansökan ska innehålla. Såvitt det får förstås ska innehållet i ansökan ligga till grund för regeringens prövning enligt 21 § varför den bestämmelsen berörs i detta sammanhang. 21 § föreslås ha följande lydelse.

21 § Regeringen får godkänna en kärnteknisk anläggning, om

1. den typ av anläggning som avses i ansökan är berättigad på grund av att fördelarna överväger de nackdelar som den kan medföra ur ett strålskyddsperspektiv,
2. det inte finns hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet,
3. det inte föreligger några hinder för anläggningen på den avsedda platsen ur ett beredskapsperspektiv, och
4. det, i fråga om en anläggning som inte är ett mellanlager eller ett slutförvar och som hanterar kärnämne eller ger upphov till kärnavfall, finns en godtagbar metod för att omhänderta det kärnämne eller kärnavfall som anläggningen ger upphov till.

I det följande berörs hur kravet på vad ansökan ska innehålla och vad regeringen ska pröva förhåller sig till varandra.

Kommentarer till 4 § punkt 1

Enligt 4 § punkt 1 ska sökanden lämna en redogörelse för den planerade anläggningen. Såvitt gäller kärnkraftsreaktorer innebär det enligt författningskommentaren "en uppskattning av reaktorns termiska effekt och en övergripande beskrivning av reaktorns konstruktion." (Se promemorian s. 9.) Det får antas att denna redogörelse ska ligga till grund för bedömningen enligt 21 § punkt 1 av huruvida "den typ av anläggning som avses i ansökan är berättigad på grund av att fördelarna överväger de nackdelar som den kan medföra ur ett strålskyddsperspektiv". I författningskommentaren till 21 § punkt 1 uttalas bl.a. följande. (Se promemorian s. 19 och 20.)

"Regeringens bedömning enligt *första punkten* avser den typ av anläggning som ansökan avser. Att det är typen av anläggning som ska bedömas innebär att bedömningen ska göras oberoende av var anläggningen ska lokaliseras. [...] För en reaktor kan fördelen vara att den producerar el, fjärrvärme eller bidrar till forskning och utveckling. [...] Nackdelarna ska avse nackdelar ur ett strålskyddsperspektiv. Vid bedömningen av nackdelar måste alla betydande radiologiska konsekvenser av uppförandet och driften av den typ av anläggning som ansökan avser beaktas. Det innebär bl.a. att konsekvenser från normal drift, möjliga olyckor, transporter och avfallshantering ska beaktas.

Den bedömning som regeringen gör i denna del kan jämföras med prövningen enligt 3 kap. 1 § strålskyddslagen (2018:396) om en verksamhet med joniserande strålning är berättigad." (kursivering i original)

Den utredning som regeringen förutser ska ingå i ansökan ("en uppskattning av reaktorns termiska effekt och en övergripande beskrivning av reaktorns konstruktion") är enligt Blykallas mening otillräcklig för att kunna göra den bedömning regeringen förutser enligt 21 §. Någon av bestämmelserna behöver därför justeras. Enligt Blykallas mening bör 21 § justeras så att 21 § punkt 1 utgår. Detta av två skäl. För *det första* kräver den bedömning som ska genomföras enligt regeringens förslag ett omfattande underlag som närmar sig det som krävs för en prövning enligt KTL. För *det andra* är frågan om en anläggnings fördelar överväger strålskyddsmässiga nackdelar något som avgörs genom tillståndsprövningen enligt KTL vilken prövning naturligtvis omfattar strålsäkerhet. Den intresseavvägning regeringen föreslår ska göras är således redan gjord genom lag och omhändertas i den efterföljande kärntekniska prövningen. Om regeringen anser att en intresseavvägning av något slag bör göras i samband med beslut om godkännande kan punkt 1 lämpligen utformas som att verksamhetens fördelar ska överväga dess nackdelar (jmf Bilaga 1, 5§ punkt 4 Principbeslutslagen), där fördelarna kan utgöras av att verksamheten innebär en samhällsviktig funktion eller behövs för landets energiförsörjning.

Kommentarer till 4 § punkt 2 - 4

Uppgifterna som ansökan ska innehålla enligt 4 § punkt 2 - 4 avser att möjliggöra regeringens prövning av om det finns hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet, baserat på den påverkan som anläggningen har på det område där anläggningen ska

uppföras och på det område som ligger i anslutning till anläggningen (dvs. 21 § punkt 2). (Se promemorian s. 9.)

Blykalla anser att informationen som ska lämnas i och för sig är relevant för bedömningen av anläggningens förenlighet med Sveriges säkerhet. Såvitt gäller punkt 3 anser dock Blykalla att regeringen bör bemyndigas att uppdra åt en myndighet att föreskriva detaljerade krav för hur riskbaserade områdesavgränsningar ska fastställas.

Kommentarer till 4 § punkt 5

Enligt 4 § punkt 5 ska sökanden lämna uppgifter om vilka beredskapszoner och brådskaande skyddsåtgärder som kan behövas för anläggningen. Uppgifterna ska ligga till grund för regeringens bedömning enligt 21 § punkt 3, dvs. om det inte föreligger några hinder för anläggningen på den avsedda platsen ur ett beredskapsperspektiv.

Vilka beredskapszoner som krävs är något som prövas av Stålsäkerhetsmyndigheten vid tillståndsprovningen enligt KTL. Beräkningen av storleken av dessa zoner är vidare komplex. Blykalla befarar att detta krav kan leda till en omfattande skriftväxling mellan sökanden och Strålsäkerhetsmyndigheten inför regeringen. En skriftväxling som dessutom är helt onödig eftersom regeringens beslut enligt 21 § punkt 3 inte är bindande vid provningen enligt andra lagar. (Se promemorian s. 20 *in fine*.) Blykalla föreslår mot den bakgrunden att 4 § punkt 5 och 21 § punkt 3 utgår. För det fall regeringen anser att bestämmelserna ska kvarstå bör lagen ange att beslutet enligt 21 § punkt 3 är bindande vid provning enligt andra lagar utöver strålskyddslagen (2018:396).

Blykalla noterar i detta sammanhang att information rörande strålskydd och beredskap är något som kommer att beröras i den strategiska miljöbedömning som föreslås göras. Dessa frågor kan därför bedömas inom ramen för den provning enligt 3 och 4 kap. 1 - 7 miljöbalken som krävs för antagandet av en plan, som i sin tur är en förutsättning för att kunna fatta ett beslut om godkännande.

Kommentar till 4 § punkt 6

Enligt 4 § punkt 6 ska sökanden lämna uppgifter om sökanden och de leverantörer, entreprenörer eller andra tredje parter som sökanden avser att använda sig av för uppförande och drift av anläggningen samt dessa aktörers ägarförhållanden. Syftet med uppgifterna är att facilitera provningen av anläggningens förenlighet med Sveriges säkerhet. (Se promemorian s. 9).

Särskilt för nya aktörer är det tänkbart att ägarförhållanden i sökandebolaget inte är etablerade vid tidpunkten för ansökan. Det bör därför vara tillräckligt att redogörelsen för ägarförhållande lämnas i den mån detta är bestämt samt att sökanden principiellt redogör för de leverantörer, entreprenörer eller andra tredje parter den kan komma att använda sig av med avseende på bl.a. var dessa är etablerade. En sådan ordning bör vara tillräcklig för att facilitera provningen avseende om anläggningen är acceptabel med beaktande av Sveriges säkerhet. Härvid får även noteras att regeringen kan återkalla sitt godkännande om det framkommer hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet.

Kommentar till 4 § andra stycket

Enligt förslagets andra stycke ska ansökan innehålla uppgifter om hur kärnämnet eller kärnavfallet från den kärntekniska anläggningen avses att omhändertas. Enligt författningskommentaren omfattar det uppgifter om hantering, lagring, transport och slutförvar. En ansökan får därefter godkännas om det *finns* en godtagbar metod för att omhänderta avfallet, se 21 §. Blykalla ser flera problem med detta krav i dess nuvarande utformning.

För aktörer med innovativa bränsletekniker skapar kravet en strukturell nackdel jämfört med konventionell kärnkraft. Medan etablerade aktörer kan referera till Svensk Kärnbränslehantering AB:s KBS-3 metod, måste aktörer med nya bränslen först genomföra omfattande forskning för att visa kompatibilitet med befintliga slutförvaringsmetoder. Det kan ta flera års forskning och utveckling att visa att ett nytt bränsle är helt kompatibelt med KBS-3 metoden, och om bränslet inte är kompatibelt krävs utveckling av helt nya slutförvaringsmetoder.

Detta skapar en omöjlig tidssituation där kravet tvingar fram specificering av avfallshantering innan grundläggande forskning är genomförd. För blykyld reaktorteknik, som kan ge avfall med andra aktiveringsegenskaper än traditionella lättvattenreaktorer, finns begränsad kunskap om långtidsegenskaper för vissa aktiverade material. Detta kan kräva antingen modifiering av KBS-3 eller utveckling av alternativa metoder - forskning som rimligen inte kan vara klar vid tidpunkten för ansökan om regeringens godkännande.

Enligt Blykalla bör kravet på att sökanden ska ange hur den avser att omhänderta avfall kunna uppfyllas genom en principiell beskrivning av avfallets förväntade egenskaper, en redogörelse för planerad forsknings- och utvecklingsinsats för avfallshantering, samt en tidsplan för när slutgiltiga avfallshanteringslösningar förväntas vara utvecklade. Regeringen bör som följd kunna godkänna verksamheten för det fall det finns en godtagbar plan för omhändertagandet. Detta skulle möjliggöra för innovativa reaktortyper att ansöka om regeringens godkännande utan att först behöva lösa alla tekniska utmaningar kring avfallshantering. Detta bör förtydligas antingen i bestämmelsen eller i författningskommentaren.

Det nuvarande förslaget riskerar att endast "säkra" konventionella projekt vågar ansöka, medan innovativa lösningar som skulle kunna vara bättre för miljö och säkerhet hindras av för tidiga och detaljerade krav. Om Sverige ska vara ledande inom avancerad kärnkraft behöver regelverket stödja, inte hindra, utvecklingen av nya reaktortyper.

5 § När en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning har kommit in ska Regeringskansliet underrätta

1. Strålsäkerhetsmyndigheten,
2. den eller de mark- och miljödomstolar inom vars domsområden det är tänkt att den kärntekniska anläggningen ska uppföras, och
3. den eller de kommuner som berörs av ansökan.

Av bestämmelsen följer att en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning ska underrättas till vissa instanser. Blykalla får lämna följande synpunkter.

Det är för Blykalla oklart varför förslaget *dels* upptar en bestämmelse om vilka myndigheter som ska underrättas om ansökan i 5 §, *dels* i 20 § som anger att "[b]erörda myndigheter ska få tillfälle att yttra sig över ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning innan regeringen beslutar om godkännande." Lämpligen skulle bestämmelserna slås samman för att öka lagens läsbarhet.

Vidare och såvitt gäller 5 § ger varken bestämmelsen eller författningskommentaren ledning beträffande vad uppräknade instanser ska yttra sig över. Viss vägledning för vad Strålsäkerhetsmyndigheten ska yttra sig över ges dock i författningskommentaren till 20 § som torde vara relevant även för 5 §. (Se promemorian s. 20). Såvitt gäller kommunen är det naturligtvis för det kommunala vetot som ansökan delges (varom mera nedan). Vad berörd mark- och miljödomstol ska yttra sig över är dock oklart - såvitt Blykalla förstår ska ansökan endast kommuniceras för att blockera en prövning i mark- och miljödomstolen parallellt med att regeringsärendet pågår.

Blykalla föreslår en sammanslagning och justering av §§ 5 och 20 enligt vad som framgår i Bilaga 2.

7 § Regeringen får avstå från att pröva en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning.

Enligt 7 § får regeringen avstå från att pröva en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning. Blykalla ser behov av förtydliganden av bestämmelsen.

För det första framgår inte av förslaget att regeringen ska meddela ett formellt beslut när den väljer att avstå från prövning. Detta skapar rättsosäkerhet för sökanden som riskerar att få sin ansökan liggande utan besked. Blykalla anser att regeringen bör vara skyldig att inom rimlig tid meddela ett motiverat avvisningsbeslut när den väljer att inte pröva en ansökan.

För det andra är de angivna skälen för att avstå från prövning otillräckligt preciserade. Att "en aktör kan antas sakna avsikt att uppföra och driva den kärntekniska anläggningen" är en subjektiv bedömning som kan leda till godtyckliga beslut. Särskilt problematiskt är exemplet att "en aktör lämnar in flera ansökningar samtidigt" skulle kunna vara skäl för avstående, när det samtidigt sägs att regeringen kan pröva flera ansökningar från samma sökande. Denna motsägelse skapar oförutsägbarhet för seriösa aktörer som planerar etablering på flera platser.

För det tredje saknas rättsmedel mot regeringens beslut att avstå från prövning. Om regeringen kan avvisa ansökningar utan krav på motivering eller möjlighet till överprövning, undergrävs den rättssäkerhet som ska präglade myndighetsprövningar.

Blykalla föreslår att § 7 kompletteras med krav på att regeringen ska meddela ett skriftligt och motiverat avvisningsbeslut inom en viss tid. Vidare bör kriterierna för när avstående kan ske preciseras för att undvika godtyckliga bedömningar.

Den nuvarande utformningen riskerar att skapa en situation där regeringen kan "sortera bort" eller bordlägga ansökningar utan transparens eller ansvarsutkrävande, vilket inte är förenligt med god förvaltning eller syftet att skapa förutsägbara processer för kärnkraftsetablering.

8 § Regeringen får pröva en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning endast om det finns en plan för kärntekniska anläggningar som omfattar anläggningen.

Som noterats inledningsvis anser Blykalla att uppdelningen mellan ett godkännandebeslut och ett planbeslut riskerar att medföra tidsutdräkt samt att uppdelningen saknar ett tydligt syfte. För det fall regeringen väljer att gå vidare med denna struktur får dock bestämmelsen accepteras. Blykalla föreslår nedan bestämmelser som bolaget tror kan effektivisera planprocessen.

Avslutande strukturella synpunkter

Regeringens förslag innebär att Godkännandelagen först upptar vissa bestämmelser om ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning (3 - 8 §§), därefter ges bestämmelser om en plan för kärntekniska anläggningar (9 - 18 §§), efter det behandlas kommunens tillstyrkan (19 §) och därefter återkommer lagen till regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar (20 och 21 §§). Blykalla föreslår att bestämmelser om godkännande av anläggningen samlas i avsnittet om ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning för att öka läsbarheten.

Synpunkter på avsnittet "En plan för kärntekniska anläggningar"

Inledande kommentarer

Promemorians förslag innebär att regeringen om en ansökan om godkännande av kärnteknisk anläggning inkommer ska ta ställning till om en plan för kärntekniska anläggningar ska antas. Formellt förefaller det inte tänkt att sökanden även ska ansöka om att en plan antas.

Blykalla anser att förslaget är problematiskt av flera skäl vilka har beskrivits inledningsvis, nämligen att den enskilde inte har någon möjlighet att påverka arbetets riktning, tid för slutförande eller kostnader. I det fall departementet väljer att gå vidare med förslaget om en uppdelad prövning mellan plan och godkännande, anser Blykalla att det krävs en tydlig reglering av ärendets hantering med bindande tidsfrister för regeringen. Utan sådana frister riskerar den uppdelade processen att skapa långa och oförutsägbara väntetider som undergräver lagens syfte.

Blykalla föreslår att lagen kompletteras med bestämmelser om att en ansökan ska göras om plan för kärntekniska anläggningar, att regeringen ska påbörja arbetet med en plan för kärntekniska anläggningar inom en bestämd tid efter att en ansökan om godkännande givits in, förutsatt att det inte finns skäl att anta att sökanden saknar seriös avsikt att genomföra projektet. Vidare bör det fastställas att beslut om att anta planen inte får dröja mer än ett visst antal månader från det att planarbetet påbörjats, och att beslut om godkännande sedan ska meddelas inom en specificerad tidsram från det att planen antagits. Även om det inte är vanligt att regeringen har motsvarande tidsfrister att förhålla sig till inom den nationella lagstiftningen, utöver där sådana krav följer direkt av EU-rätten såsom krisförordningen som dock inte gäller kärnkraft, kan riksdagen inte anses vara förhindrad att reglera detta genom lag. Tidsfrister skulle vara nödvändiga för att skapa den förutsägbarhet som är central för lagens syfte och för att förhindra att den uppdelade processen blir en källa till orimliga förseningar för seriösa aktörer som vill etablera kärntekniska anläggningar i Sverige.

Slutligen bör den enskilde även i denna struktur kunna driva arbetet med den strategiska miljöbedömningen.

En plan ska beslutas efter ansökan

Blykalla föreslår att avsnittet kompletteras med en inledande bestämmelse formulerad som följer.

[X] § För det fall en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning avser uppförande av en anläggning på en plats som inte omfattas av en plan för kärntekniska anläggningar ska sökanden även ansöka om att en plan för kärntekniska anläggningar antas. Ansökan om antagande av en plan ska omfatta förslag till planens omfattning enligt följande.

1. Vilka kärntekniska anläggningar som får uppföras och inom vilket område som dessa får lokaliseras,
2. ett område runt respektive kärnteknisk anläggning dit allmänheten inte har tillträde,
3. ett område utanför det område dit allmänheten inte har tillträde där mark- och vattenområden endast får tas i anspråk om det inte försvårar uppförande och drift av de kärntekniska anläggningarna, och
4. ett eller flera områden där verksamheter eller åtgärder kommer att behöva bedrivas eller vidtas för att de kärntekniska anläggningarna ska kunna uppföras och drivas.

9 § Vid antagandet av en plan för kärntekniska anläggningar ska regeringen pröva om det är förenligt med 3 kap. och 4 kap. 1–8 §§ miljöbalken samt enskilda intressen att uppföra och driva sådana kärntekniska anläggningar som ansökan om godkännande avser och bedriva verksamheter och vidta åtgärder som behövs för att anläggningarna ska kunna uppföras och drivas på det område som ska omfattas av planen.

En plan för kärntekniska anläggningar får endast antas om det finns en ansökan i ett pågående ärende om godkännande av en kärnteknisk anläggning, som kommer att omfattas av planen.

Regeringen får besluta att en plan inte ska antas.

Som nämnts inledningsvis anser Blykalla att uppdelningen mellan ett godkännandebeslut och ett planbeslut riskerar att medföra tidsutdräkt samt att uppdelningen saknar ett tydligt syfte. Bestämmelsen bör justeras så att regeringen inom skälig tid måste besluta att gå vidare med ett planarbete eller inte. Som kommer att framgå nedan föreslår Blykalla även att den föreslagna lagen justeras så att den enskilde ges ansvar för framtagandet av en strategisk miljöbedömning.

Vidare. Som framgått föreslår Blykalla att planarbetet formellt ska initieras genom att en enskild ansöker om att en plan antas. Förslaget är formulerat som att den enskilde ska ange vad planen ska omfatta. Såvitt Blykalla förstår innebär även utredningens förslag att ansökan om godkännande bestämmer *en minsta omfattning av planen* (jfr det föreslagna andra stycket). Blykalla föreslår att bestämmelsen förtydligas i detta avseende. Om förslaget innebär att regeringen ska kunna avvika från ansökan om godkännande i planarbetet i inskränkande riktning, bör detta förtydligas.

Mekanismer behöver då även införas som möjliggör för den sökande att lämna synpunkter på regeringens avsedda avvikelser.

Slutligen framgår av författningskommentaren till bestämmelsen att bedömningarna enligt 3 och 4 kap. miljöbalken inte är bindande i en efterföljande tillståndsprocess. Enligt Blykallas mening är det oproblematiskt sett ur ett EU-rättsligt perspektiv att bedömningarna enligt 3 kap. och 4 kap. 1 - 7 §§ blir bindande i ett efterföljande ärende. Bundenhet i förhållande till 4 kap. 8 § (Natura 2000) är dock problematiskt och det bör göras explicit att tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken inte krävs för regeringens beslut om plan. Lämpligen görs justeringar gällande beslutets verkningar i föreslagen § 14 som behandlar effekten av regeringens beslut. Blykalla föreslår justeringar med anledning av resonemanget om 4 kap. 8 § i 9 § Godkännandelagen.

11 § Ett beslut om en plan för kärntekniska anläggningar ska föregås av en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken, om en sådan krävs enligt det kapitlet.

Den strategiska miljöbedömningen ska genomföras av regeringen. Regeringen får dock i det enskilda fallet besluta att delar av bedömningen ska genomföras av en myndighet.

Som Blykalla har förklarat inledningsvis är ett av de principiella problemen med Godkännandelagen att den strategiska miljöbedömningen ska drivas av regeringen. Detta riskerar enligt Blykalla att leda till stor tidsutdräkt.

Det föreslagna systemet innebär att arbetet med den strategiska miljöbedömningen måste koordineras genom Regeringskansliet eller av regeringen utvalda myndigheter. Såvitt Blykalla förstår saknar dock regeringen idag kapacitet för att driva omfattande SMB-processer, inte minst om det blir aktuellt att driva flera parallella planärenden. Till detta kommer att regeringen inte har ett lika starkt intresse som sökanden av att driva processen framåt effektivt. I enlighet med det föregående kommer sökanden att bli beroende av regeringen och/eller myndigheters prioriteringar och resurstilldelning utan möjlighet att påverka arbetet, vilket riskerar att skapa betydande tidsutdräkter. Samtidigt har inget förslag lagts fram för hur kostnaderna ska täckas, vilket riskerar att belasta skattebetalarna.

Blykalla föreslår mot bakgrund av det föregående att 11 § ändras så att sökanden får ansvara för framtagandet av underlaget för den strategiska miljöbedömningen enligt vad som framgår av 6 kap. 9 § 1-2 miljöbalken. Detta skulle innebära att sökanden kan driva processen framåt med det tempo och den kvalitet som krävs för deras specifika projekt, medan privata aktörer tar kostnaderna i stället för skattebetalarna, vilket är både rättvist och resurseffektivt. Processen kan då anpassas efter sökandens tidsplan och specifika behov, samtidigt som expertis kan anlitas direkt av den som har störst intresse av korrekt och omfattande utredning. En sådan ordning möjliggör också att flera SMB-processer kan pågå samtidigt utan att belasta regeringens begränsade resurser. Förslaget innebär inte att regeringens kontroll försvagas, då regeringen behåller sin roll som beslutsfattare och kan ställa krav på SMB:ens innehåll och kvalitet. Skillnaden är att genomförandet sker på sökandens initiativ och bekostnad, vilket är både resurseffektivt och kostnaderna bärs av den som har störst nytta av utredningarna.

Blykalla har ovan förklarat att en ordning där den enskilde ansvarar för framtagandet av en strategisk miljöbedömning inte är problematiskt sett ur ett EU-rättsligt perspektiv.

13 § Det behöver inte upprättas någon miljökonsekvensbeskrivning för planen för kärntekniska anläggningar, om

1. planen för kärntekniska anläggningar enbart gäller åtgärder som också har prövats enligt plan- och bygglagen (2010:900), och
2. miljökonsekvensbeskrivningen i detaljplaneärendet tas in i ärendet för planen för kärntekniska anläggningar och är aktuell och tillräcklig för det ärendet.

Det bör förtydligas i författningskommentar om det krävs att ärendet i vilket en miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram har mynnat ut i ett lagakraftvunnet beslut eller inte. Enligt Blykallas mening bör inte detta krävas.

14 § Regeringens bedömning av om det är förenligt med 3 kap. och 4 kap. 1–8 §§ miljöbalken och enskilda intressen att uppföra och driva sådana anläggningar som en ansökan om godkännande avser samt bedriva verksamheter och vidta åtgärder som behövs för anläggningarna, är inte bindande vid en kommuns planarbete eller vid prövning i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt plan och bygglagen (2010:900).

Enligt Blykallas mening bör regeringens bedömning enligt 3 och 4 kap. 1–7 §§ miljöbalken vara bindande vid en kommuns planarbete eller vid prövning i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt PBL. Utan en sådan bundenhet är det svårt att se vad det har för betydelse att kommunen ska lämna sitt godkännande till en ansökan eller en plan och heller inte varför det beslutet inte ska kunna ändras.

Vidare och som har förklarats ovan bör gjorda bedömningar enligt 3 och 4 kap. miljöbalken vara bindande i en efterföljande tillståndsprövning enligt miljöbalken. Det kan lämpligen anges i förevarande paragraf. Bundenheten bör dock inte gälla för bedömningar enligt 4 kap. 8 § (Natura 2000).

15 § I en plan för kärntekniska anläggningar ska det anges hur länge planen gäller. Tiden får inte vara kortare än fem år och inte längre än femton år.

Om giltighetstiden löper ut medan det finns pågående tillståndsprövningar enligt miljöbalken för kärntekniska anläggningar som omfattas av planen, ska planen fortsätta att gälla till dess att samtliga prövningar för den eller de anläggningar som planen avser är slutligt avgjorda.

Andra stycket bör kompletteras med att planen ska gälla även till dess att prövningar enligt KTL är avslutade.

17 § Regeringen får ändra en plan för kärntekniska anläggningar, om det behövs för att en ansökan, som inkommit efter att planen har antagits, ska kunna godkännas. Ändringar av planen ska vara förenliga med 3 kap. och 4 kap. 1–8 §§ miljöbalken. Planen får dock inte ändras om

1. det pågår en tillståndsprövning enligt miljöbalken för en kärnteknisk anläggning som omfattas av planen och en ändring skulle innebära att den anläggningen inte omfattas av planen, eller
2. det kan antas att en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för en sådan anläggning som avses i 1 kommer att lämnas in inom planens giltighetstid.

Om en plan ändras utan att en strategisk miljöbedömning krävs enligt 11 §, ska sakägare och berörda kommuner få tillfälle att yttra sig innan planen ändras.

Det bör tydliggöras att möjligheten till ändring i 17 § är uttömmande. Det bör även anges att regeringen inte får ändra en plan om provning enligt KTL pågå.

18 § Regeringen får upphäva en plan för kärntekniska anläggningar, om det inte

1. pågår en tillståndsprövning enligt miljöbalken för sådana kärntekniska anläggningar som planen avser, och
2. kan antas att en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för en sådan anläggning som avses i 1 kommer att lämnas in inom planens giltighetstid. Sakägare och berörda kommuner ska få tillfälle att yttra sig innan en plan upphävs.

Det bör även gälla att regeringen inte får upphäva en plan om provning enligt KTL pågå.

Synpunkter på avsnittet "Kommunens tillstyrkan"

19 § Regeringen får godkänna en kärnteknisk anläggning, besluta om en plan för kärntekniska anläggningar eller ändra en sådan plan, endast om den eller de kommuner som ligger inom de områden som ska omfattas av planen har tillstyrkt ansökan eller förslaget till plan.

Kommunen får inte ändra sitt beslut efter att den har tillstyrkt ansökan eller förslaget till plan.

Regeringen får trots första stycket besluta om godkännande för mellanlagring eller slutförvaring av kärnämnen eller kärnavfall om den eller de berörda kommunerna inte har tillstyrkt ansökan eller förslaget till plan, om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att anläggningen kommer till stånd och det inte finns någon annan plats

1. som bedöms vara lämpligare för anläggningen, eller
2. som är lämplig och har anvisats för anläggningen inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

Blykalla föreslår redaktionella justeringar för att samla samtliga bestämmelser som krävs för godkännande av en ansökan respektive antagande av en plan under varsitt avsnitt i lagen.

Synpunkter på avsnittet "Regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar"

20 § Berörda myndigheter ska få tillfälle att yttra sig över ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning innan regeringen beslutar om godkännande.

Blykalla föreslår att bestämmelsen arbetas ihop med § 5. Se kommentarer till sagda bestämmelse ovan.

21 § Regeringen får godkänna en kärnteknisk anläggning, om

1. den typ av anläggning som avses i ansökan är berättigad på grund av att fördelarna överväger de nackdelar som den kan medföra ur ett strålskyddsperspektiv,
2. det inte finns hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet,
3. det inte föreligger några hinder för anläggningen på den avsedda platsen ur ett beredskapsperspektiv, och
4. det, i fråga om en anläggning som inte är ett mellanlager eller ett slutförvar och som hanterar kärnämne eller ger upphov till kärnavfall, finns en godtagbar metod för att omhänderta det kärnämne eller kärnavfall som anläggningen ger upphov till.

I enlighet med de strukturella synpunkter som lämnats ovan föreslår Blykalla att bestämmelsen flyttas till avsnittet "Ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning".

I enlighet med vad som anförts i anslutning till 4 § gällande ansökans innehåll föreslår Blykalla vidare att 21 § punkt 1 utgår.

I linje med vad som anförts i anslutning till 4 § andra stycket bör ett godkännande kunna ges även om det vid tidpunkten för ansökan inte finns en godtagbar metod. Ett krav på ett det ska finnas en godtagbar metod innebär att avancerad reaktorteknik inte kommer att kunna godkännas. Det bör istället vara tillräckligt att det utifrån ansökan kan anses antagligt att det kommer att finnas en godtagbar metod.

Synpunkter på avsnittet Regeringens godkännande förfaller om det inte finns en plan

24 § Ett godkännande av en kärnteknisk anläggning förfaller om det inte längre finns en giltig plan för kärntekniska anläggningar som omfattar den anläggning som godkännandet avser.

Godkännandet förfaller dock inte för en kärnteknisk anläggning som det har meddelats ett tillstånd för enligt miljöbalken.

Bestämmelsen för även ange att godkännande inte förfaller om det finns ett tillstånd enligt KTL.

Blykalla AB, genom

Thérèse Burman, *head of legal & regulatory*

Martin Bengtsson, *legal counsel*

Bilagor

Bilaga 1, Förslag till lag om principbeslut för vissa verksamheter

Bilaga 2, Förslag till lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

Bilaga 3, Förslag till förordning om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

Bilaga 1

Förslag till lag om principbeslut för vissa verksamheter

Blykalla lämnar i det följande ett samlat förslag till lag om principbeslut för vissa verksamheter. Förslaget är ändringsmarkerat i förhållande till Kärnkraftsutredningens förslag. Såvitt gäller skälen för föreslagna justeringar hänvisar Blykalla till vad som anförs i detta remissyttrande samt i bolagets yttrande den 16 april 2025 över Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter (Diarienummer KN2024/01912).

* * *

1 kap. Allmänt om principbeslut

1 § Syftet med denna lag är att säkerställa att uppförandet av en anläggning och bedrivandet av en verksamhet på en föreslagen plats är förenligt med samhällets helhetsintresse.

~~En verksamhet ska anses vara förenlig med samhällets helhetsintresse om verksamheten innebär en samhällsviktig funktion eller behövs för landets energiförsörjning och fördelarna med verksamheten överväger de nackdelar som den kan föra med sig.~~

~~Om förutsättningarna i denna lag är uppfyllda ska regeringen i ett principbeslut konstatera att uppförandet av anläggningen och bedrivandet av verksamheten är förenligt med samhällets helhetsintresse. Är verksamheten inte förenlig med samhällets helhetsintresse ska ansökan avslås.~~

2 § Denna lag gäller för kärntekniska anläggningar, eller anläggningar för att bryta ämnen som kan användas för framställning av kärnbränsle, som kräver tillstånd enligt miljöbalken och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

3 § Ett principbeslut är en förutsättning för att tillstånd ska kunna ges till uppförandet av sådana anläggningar och bedrivandet av sådan verksamhet som omfattas av denna lag.

4 § Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på principbeslut i 2–3 §§.

Föreskrifterna enligt första stycket får endast avse verksamheter som inte har eller riskerar att få betydande påverkan på människors hälsa och miljön eller Sveriges säkerhet.

5 § Regeringen ska fatta ett principbeslut om uppförandet av en anläggning och bedrivandet av en verksamhet är förenligt med samhällets helhetsintresse. ~~Ett~~

~~principbeslut innebär att intresset för~~ Ett sådant intresse ska anses föreligga om tillgängligt underlag visar att:

1. verksamheten har företrädare framför eventuellt konkurrerande intressen enligt ~~3-4~~ 3 kap. och 4 kap. 1 - 7 §§ miljöbalken.
2. verksamheten inte kan antas vara skadlig för ~~med hänsyn tagen till~~ Sveriges säkerhet ~~och övriga relevanta överväganden rörande verksamheten.~~
3. verksamheten innebär en samhällsviktig funktion eller behövs för landets energiförsörjning, och
4. fördelarna med verksamheten överväger de nackdelar som verksamheten för med sig.

Ansökans innehåll och förutsättningar för prövning

6 § Ansökan om principbeslut ska ges in till Regeringskansliet.

7 § Ansökan ska innehålla en översiktlig redogörelse för

1. varför intresset för verksamheten har företrädare framför eventuellt konkurrerande intressen enligt 3-4 kap. miljöbalken, ~~och~~
2. sökandens ägar- och finansieringsförhållanden, tänkt organisation för att uppföra och driva anläggningen, leverantörer och teknik i den mån detta är bestämt samt i sådan utsträckning som krävs för att kunna bedöma verksamhetens betydelse för Sveriges säkerhet,
3. varför verksamheten innebär en samhällsviktig funktion vilket exempelvis kan vara att verksamheten behövs för landets energiförsörjning, syftar till att utveckla eller demonstrera ny teknik eller är av betydelse för Sveriges försörjningstrygghet och säkerhetsintressen, och

~~Ansökan ska dessutom innehålla övergripande information om~~

- ~~1. platsens förutsättningar för den planerade verksamheten,~~
- ~~2. den planerade verksamheten i sig, och~~
- ~~3-4. hur sökanden avser att omhänderta det avfall som kommer att uppstå vid anläggningen.~~

Till ansökan ska också biläggas en ~~strategisk miljöbedömning när det krävs~~ en specifik miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken. Uppgifterna i miljökonsekvensbeskrivningen ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för prövningen enligt 1 kap. 5 §.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om vad en ansökan ska innehålla.

8 § Om ansökan är ofullständig ska sökanden föreläggas att avhjälpa bristen inom viss tid.

Om sökanden inte följer ett sådant föreläggande eller om ansökan är så bristfällig att den inte kan ligga till grund för en prövning enligt denna lag, ska ansökan avvisas.

9 § Om en ansökan tas upp till prövning ska en kungörelse utfärdas och tillgängliggöras på en lämplig webbplats, samt i en ortstidning eller på annat sätt så att den som kan beröras av verksamheten bereds tillfälle att yttra sig.

Kungörelsen ska innehålla

1. en kortfattad redogörelse för ansökan, och
2. sista tidpunkt, minst tre veckor, för att inkomma med skriftliga synpunkter på ansökan.

10 § Ett exemplar av ansökningshandlingarna och av kungörelsen ska skickas till Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarsmakten, Säkerhetspolisen och berörd länsstyrelse.

Myndigheter enligt första stycket ska yttra sig inom den tid som följer av kungörelsen.

Ett yttrande ska avse myndighetens principiella inställning till verksamheten och skälen för myndighetens ställningstagande.

11 § Ett exemplar av kungörelsen ska skickas till berörda kommuner och andra myndigheter vars verksamhet kan beröras av ansökan.

Om en myndighet enligt första stycket vill yttra sig ska det ske i enlighet med 10 § andra och tredje stycket.

Kungörelsen ska även skickas för kännedom till den mark- och miljödomstol inom vars domsaga den föreslagna platsen är belägen.

~~12 § Om en strategisk miljöbedömning krävs enligt 6 kap. 3–10 § miljöbalken blir dessa bestämmelser tillämpliga på handläggningen i ärendet, med de justeringar som följer av andra stycket.~~

~~Sökanden ska ansvara för att göra den strategiska miljöbedömningen enligt vad som framgår av 6 kap. 9 § 1–2 miljöbalken.~~

~~13~~ 12 § Kommunfullmäktiges tillstyrkande krävs från den eller de kommuner där anläggningen är tänkt att lokaliseras för att regeringen ska kunna fatta ett principbeslut.

Särskilda villkor m.m.

~~14~~ 13 § Om regeringen finner att det finns förutsättningar att fatta ett principbeslut, får regeringen besluta om särskilda villkor för att tillgodose allmänna intressen.

~~15~~ 14 § För att regeringen ska kunna fatta ett principbeslut krävs inte att ett tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken har getts.

Giltighet och åsidosättande

~~16~~ 15 § Ett principbeslut är bindande vid prövning av tillstånd enligt de lagar som anges för den aktuella verksamheten i 2 § och beträffande de frågor som har prövats i beslutet.

Beslutet är bindande om en ansökan om tillstånd enligt någon av i ärendet tillämpliga lagar enligt 2 § lämnas in inom fem år från det att principbeslutet fattades.

~~17~~ 16 § En fråga som omfattas av ett principbeslut ska lämnas till regeringen för omprövning om det i samband med prövning av tillstånd

framkommer att

1. den planerade verksamheten inte längre kan anses förenlig med samhällets helhetsintresse av hänsyn till Sveriges säkerhet,
2. de förutsättningar som låg till grund för beslutet har ändrats i väsentlig mån, eller
3. det sedan principbeslutet fattades i övrigt har tillkommit omständigheter som inte var kända vid tidpunkten för beslutet och dessa i väsentlig mån påverkar den fråga som beslutet avser.

Den myndighet som prövar tillståndsfrågan där omprövning av principbeslutet aktualiseras enligt första stycket, ska lämna frågan till regeringen.

~~18~~ 17 § Om det i samband med prövning av tillstånd framkommer uppgifter som avses i ~~17~~ 16 § första stycket 1, ska den myndighet som prövar tillståndsfrågan på begäran av regeringen överlämna frågan för omprövning.

2 kap. Särskilt om principbeslut för vissa kärntekniska anläggningar

~~1 § Regeringen får fatta ett principbeslut för uppförande av en kärnteknisk anläggning, om de krav som följer av denna lag är uppfyllda och inga uppenbara hinder enligt kraven i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och strålskyddslagen (2018:396) framkommit under handläggningen.~~

2 1 § Regeringen får trots 1 kap. ~~13~~ 12 § fatta ett principbeslut för mellanlagring eller slutlig förvaring av kärnämne eller kärnavfall även om kommunfullmäktige i berörd kommun inte har tillstyrkt att anläggningen uppförs, om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att verksamheten kommer till stånd och det inte finns någon annan plats som bedöms vara lämpligare för verksamheten eller som är lämplig och har anvisats för verksamheten inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

3 2 § Trots 1 kap. 2 1 § ska regeringen inte genom principbeslut pröva sådana kärntekniska verksamheter som är förbjudna enligt 9 kap. 6 i § miljöbalken.

4 § När en ansökan om principbeslut gäller en ny kärnteknisk anläggning ska en kopia av ansökningshandlingarna och kungörelsen enligt 1 kap. 10 § även skickas till Strålsäkerhetsmyndigheten, som ska inkomma med yttrande i enlighet med bestämmelsen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för mål och ärenden som har påbörjats före den 1 januari 2026 och mål och ärenden som avser överklagande av beslut i ett sådant mål eller ärende till dess målet eller ärendet är slutligt avgjort.

~~3. Avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken för ny kärnkraft som genomförts upp till ett år innan denna lag trätt i kraft ska kunna tillgodoräknas inför framtagande av en strategisk miljöbedömning enligt 1 kap. 7 § tredje stycket.~~

Bilaga 2

Förslag till lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

Blykalla lämnar i det följande samlat sina förslag till justeringar av den föreslagna lagen om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar i vissa fall och om [förfarandet för antagande av](#) en plan för kärntekniska anläggningar ~~som en förutsättning för ett sådant godkännande.~~

Ord och uttryck

2 § I denna lag avses med kärnavfall, kärnteknisk anläggning och kärnämne detsamma som i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Ansökan om [och](#) godkännande av en kärnteknisk anläggning

3 § ~~Den som avser att uppföra och driva en ny kärnteknisk anläggning får~~ En ansökan om ~~regeringens godkännande av anläggningen~~ [godkännande av av en kärnteknisk anläggning får göras hos regeringen.](#)

Första stycket gäller inte

~~1. för kärntekniska anläggningar där aktiviteten hos den totala mängden kärnavfall i anläggningen inte vid någon tidpunkt överstiger 10 terabecquerel, varav högst 10 gigabecquerel utgörs av alfaaktiva ämnen, eller~~

~~2. om det för samma anläggning pågår en tillståndsprövning enligt miljöbalken eller om anläggningen omfattas av ett tillstånd enligt miljöbalken eller lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.~~

[Regeringen får meddela föreskrifter om ytterligare undantag från första stycket.](#)

4 § En ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning ska ges in till regeringen och innehålla de uppgifter som krävs för regeringens prövning enligt 21 §. ~~fråga om~~ [Ansökan ska innehålla en översiktlig redogörelse för](#)

1. den planerade anläggningen,
2. det område där anläggningen ska uppföras och det område runt anläggningen dit allmänheten inte ska ha tillträde,
3. det område runt anläggningen, utanför det område dit allmänheten inte har tillträde, där mark- och vattenområden endast ska få tas i anspråk om det inte försvårar uppförande och drift av de kärntekniska anläggningarna,
4. de verksamheter eller åtgärder som behövs för att anläggningen ska kunna uppföras och drivas och det eller de områden där dessa ska bedrivas eller vidtas,

~~5. vilka beredskapszoner och brådsakande skyddsåtgärder som kan behövas för anläggningen,~~
och

6. sökanden och de leverantörer, entreprenörer eller andra tredje parter som sökanden avser att använda sig av för uppförande och drift av anläggningen i den mån detta är bestämt och i sådan utsträckning som krävs för att kunna bedöma verksamhetens betydelse för Sveriges säkerhet samt dessa aktörers ägarförhållanden.

För en kärnteknisk anläggning, som inte är ett mellanlager eller ett slutförvar, och som hanterar kärnämne eller ger upphov till kärnavfall, ska ansökan även innehålla ~~uppgifter om en~~ beskrivning av hur hur sökanden ~~avser~~ planerar att omhänderta kärnämnet och kärnavfallet.

5 § När en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning har kommit in ska Regeringskansliet ~~underrätta~~ skicka ansökningshandlingarna till

1. Strålsäkerhetsmyndigheten,

2. den eller de mark- och miljödomstolar inom vars domsområden det är tänkt att den kärntekniska anläggningen ska uppföras, ~~och~~

3. den eller de kommuner som berörs av ansökan, och

4. andra berörda myndigheter.

Myndigheter enligt första stycket ska yttra sig inom den tid som bestäms av regeringen. Ett yttrande ska avse myndighetens principiella inställning till verksamheten och skälen för myndighetens ställningstagande.

[Kommentar: I författningskommentar bör tydliggöras att ansökan skickas till berörd mark- och miljödomstol endast för att förhindra parallell prövning med regeringsärendet.]

6 § Den sökande får föreläggas att avhjälpa en brist i ansökan, om bristen medför att ansökan inte kan läggas till grund för en prövning i sak. I föreläggandet ska det anges att följden av att ett föreläggande inte följs kan bli att ansökan inte tas upp till prövning.

7 § Regeringen får avstå från att pröva en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning. Om regeringen avstår från att pröva en ansökan ska detta meddelas genom ett motiverat beslut inom skälig tid.

8 § Regeringen får pröva en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning endast om det finns en plan för kärntekniska anläggningar som omfattar anläggningen.

9 § Regeringen får godkänna en kärnteknisk anläggning endast om den eller de kommuner som ligger inom de områden där den planerade anläggningen ska uppföras har tillstyrkt ansökan.

Kommunen får inte ändra sitt beslut efter att den har tillstyrkt ansökan.

Regeringen får trots första stycket besluta om godkännande för mellanlagring eller slutförvaring av kärnämnen eller kärnavfall om den eller de berörda kommunerna inte har tillstyrkt ansökan, om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att anläggningen kommer till stånd och det inte finns någon annan plats.

1. som bedöms vara lämpligare för anläggningen, eller
2. som är lämplig och har anvisats för anläggningen inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

10 § Regeringen ~~får~~ ska godkänna en kärnteknisk anläggning, om

~~1. den typ av anläggning som avses i ansökan är berättigad på grund av att fördelarna överväger de nackdelar som den kan medföra ur ett strålskyddsperspektiv,~~

~~2~~ 1. det inte finns hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet,

~~3. det inte föreligger några hinder för anläggningen på den avsedda platsen ur ett beredskapsperspektiv, och~~

~~4~~ 2. det, i fråga om en anläggning som inte är ett mellanlager eller ett slutförvar och som hanterar kärnämne eller ger upphov till kärnavfall, ~~finns~~ är antagligt att det kommer att finnas en godtagbar metod för att omhänderta det kärnämne eller kärnavfall som anläggningen ger upphov till.

[**Kommentar:** Ändringsmarkeringar i bestämmelsen speglar justeringar som Blykalla föreslår av den föreslagna 21 §.]

En plan för kärntekniska anläggningar

11 § För det fall en ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning avser uppförande av en anläggning på en plats som inte omfattas av en plan för kärntekniska anläggningar ska sökanden även ansöka om att en plan för kärntekniska anläggningar antas. Ansökan om antagande av en plan ska omfatta förslag till planens omfattning enligt följande.

1. Vilka kärntekniska anläggningar som får uppföras och inom vilket område som dessa får lokaliseras.

2. ett område runt respektive kärnteknisk anläggning dit allmänheten inte har tillträde.

3. ett område utanför det område dit allmänheten inte har tillträde där mark- och vattenområden endast får tas i anspråk om det inte försvårar uppförande och drift av de kärntekniska anläggningarna, och

4. ett eller flera områden där verksamheter eller åtgärder kommer att behöva bedrivas eller vidtas för att de kärntekniska anläggningarna ska kunna uppföras och drivas.

~~9~~ 12 § Vid antagandet av en plan för kärntekniska anläggningar ska regeringen pröva om det är förenligt med 3 kap. och 4 kap. 1–~~9~~ 12 §§ miljöbalken samt enskilda intressen att uppföra och driva sådana kärntekniska anläggningar som ansökan om godkännande avser och bedriva verksamheter och vidta åtgärder som behövs för att anläggningarna ska kunna uppföras och drivas på det område som ska omfattas av planen.

En plan för kärntekniska anläggningar får endast antas om det finns en ansökan i ett pågående ärende om godkännande av en kärnteknisk anläggning, som kommer att omfattas av planen. För det fall regeringen i ett planärende överväger att anta en plan med en omfattning som inte tillåter att en ansökan om godkännande accepteras i sin helhet ska sökanden ges möjlighet att yttra sig.

~~Regeringen får besluta att en plan inte ska antas.~~ Regeringen ska inom två månader från att en ansökan inkommit meddela om regeringen kommer att gå vidare med prövning av om en plan för kärntekniska anläggningar ska antas. Om regeringen beslutar att inte gå vidare med en plan ska detta meddelas genom ett beslut. Beslutet ska motiveras.
För att regeringen ska kunna fatta ett beslut om en plan för kärntekniska anläggningar krävs inte att ett tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken har getts.

~~13~~ 13 § Ett beslut om en plan för kärntekniska anläggningar ska föregås av en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken, om en sådan krävs enligt det kapitlet.
Den strategiska miljöbedömningen ska genomföras av ~~regeringen. Regeringen får dock i det enskilda fallet besluta att delar av bedömningen ska genomföras av en myndighet~~ sökanden enligt vad som framgår av 6 kap. 9 § 1–2 miljöbalken.

~~12~~ 14 § Ett samråd som krävs vid en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken om en plan för kärntekniska anläggningar behöver inte genomföras, om

1. planen för kärntekniska anläggningar enbart gäller åtgärder som också har prövats genom en detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900),
2. utredningen i detaljplaneärendet är aktuell och tillräcklig för planen för kärntekniska anläggningar, och
3. samråd i detaljplaneärendet har skett med alla dem som ska omfattas av samråd enligt 6 kap. miljöbalken.

Om samrådet i detaljplaneärendet är avslutat och samråd inte har skett med alla som ska omfattas av samråd enligt 6 kap. miljöbalken, är det tillräckligt att samråd sker med dem som inte har omfattats av samrådet i detaljplaneärendet.

~~13~~ 15 § Det behöver inte upprättas någon miljökonsekvensbeskrivning för planen för kärntekniska anläggningar, om

1. planen för kärntekniska anläggningar enbart gäller åtgärder som också har prövats enligt plan- och bygglagen (2010:900), och
2. miljökonsekvensbeskrivningen i detaljplaneärendet tas in i ärendet för planen för kärntekniska anläggningar och är aktuell och tillräcklig för det ärendet.

~~14~~ 16 § Regeringens bedömning av om det är förenligt med 3 kap. och 4 kap. 1–~~8~~ 7 §§ miljöbalken och enskilda intressen att uppföra och driva sådana anläggningar som en ansökan om godkännande avser samt bedriva verksamheter och vidta åtgärder som behövs för anläggningarna, är ~~inte~~ bindande

1. vid en kommuns planarbete ~~eller~~ och vid prövning i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt plan och bygglagen (2010:900), och
2. vid tillståndsprövning enligt miljöbalken såvitt gäller 3 och 4 kap. 1–7 §§ miljöbalken.

~~15~~ 16 § I en plan för kärntekniska anläggningar ska det anges hur länge planen gäller. Tiden får inte vara kortare än fem år och inte längre än femton år.
Om giltighetstiden löper ut medan det finns pågående tillståndsprövningar enligt

miljöbalken [eller lag \(1984:3\) om kärnteknisk verksamhet](#) för kärntekniska anläggningar som omfattas av planen, ska planen fortsätta att gälla till dess att samtliga prövningar för den eller de anläggningar som planen avser är slutligt avgjorda.

~~16~~ [17](#) § Regeringen får besluta att förlänga giltighetstiden för en plan för kärntekniska anläggningar med fem år i taget och sammanlagt maximalt femton år.
Sakägare och berörda kommuner ska få tillfälle att yttra sig innan en plan förlängs.

~~17~~ [18](#) § Regeringen får [endast](#) ändra en plan för kärntekniska anläggningar, om det behövs för att en ansökan, som inkommit efter att planen har antagits, ska kunna godkännas. Ändringar av planen ska vara förenliga med 3 kap. och 4 kap. 1–~~8~~ [7](#) §§ miljöbalken. Planen får dock inte ändras om

1. det pågår en tillståndsprövning enligt miljöbalken [eller lag \(1984:3\) om kärnteknisk verksamhet](#) för en kärnteknisk anläggning som omfattas av planen och en ändring skulle innebära att den anläggningen inte omfattas av planen, eller

2. det kan antas att en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för en sådan anläggning som avses i 1 kommer att lämnas in inom planens giltighetstid.

Om en plan ändras utan att en strategisk miljöbedömning krävs enligt 11 §, ska sakägare och berörda kommuner få tillfälle att yttra sig innan planen ändras.

18 § Regeringen får upphäva en plan för kärntekniska anläggningar, om det inte

1. pågår en tillståndsprövning enligt miljöbalken [eller lag \(1984:3\) om kärnteknisk verksamhet](#) för sådana kärntekniska anläggningar som planen avser, och

2. kan antas att en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för en sådan anläggning som avses i 1 kommer att lämnas in inom planens giltighetstid.

Sakägare och berörda kommuner ska få tillfälle att yttra sig innan en plan upphävs.

Kommunens tillstyrkan

19 § Regeringen får ~~godkänna en kärnteknisk anläggning,~~ besluta om en plan för kärntekniska anläggningar eller ändra en sådan plan, endast om den eller de kommuner som ligger inom de områden som ska omfattas av planen har tillstyrkt ~~ansökan eller~~ förslaget till plan.

Kommunen får inte ändra sitt beslut efter att den har tillstyrkt ~~ansökan eller~~ förslaget till plan.

Regeringen får trots första stycket besluta om godkännande för mellanlagring eller slutförvaring av kärnämnen eller kärnavfall om den eller de berörda kommunerna inte har tillstyrkt ~~ansökan eller~~ förslaget till plan, om det från nationell synpunkt är synnerligen angeläget att anläggningen kommer till stånd och det inte finns någon annan plats

1. som bedöms vara lämpligare för anläggningen, eller

2. som är lämplig och har anvisats för anläggningen inom en annan kommun som kan antas godta en placering där.

Regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

~~20 § Berörda myndigheter ska få tillfälle att yttra sig över ansökan om godkännande av en kärnteknisk anläggning innan regeringen beslutar om godkännande.~~

~~21 § Regeringen får godkänna en kärnteknisk anläggning, om~~
~~1. den typ av anläggning som avses i ansökan är berättigad på grund av att fördelarna överväger de nackdelar som den kan medföra ur ett strålskyddsperspektiv,~~
~~2. det inte finns hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet,~~
~~3. det inte föreligger några hinder för anläggningen på den avsedda platsen ur ett beredskapsperspektiv, och~~
~~4. det, i fråga om en anläggning som inte är ett mellanlager eller ett slutförvar och som hanterar kärnämne eller ger upphov till kärnavfall, finns en godtagbar metod för att omhänderta det kärnämne eller kärnavfall som anläggningen ger upphov till.~~

Ändrade förhållanden om sökanden eller tredje part

22 § Om förhållandena i fråga om sådana uppgifter som avses i 4 § första stycket 6 ändras efter ett godkännande av en kärnteknisk anläggning men före det att prövningarna enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken för den kärntekniska anläggningen i fråga är slutligt avgjorda, ska den som lämnade in ansökan genast underrätta regeringen om ändringen.

Ändrade förhållanden behöver dock inte anmälas om de har prövats enligt lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar.

Regeringens godkännande får återkallas

23 § Regeringen får, fram till dess att prövningarna enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken för den kärntekniska anläggningen i fråga är slutligt avgjorda, återkalla ett godkännande av en kärnteknisk anläggning om det framkommer nya uppgifter som innebär hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet.

Regeringens godkännande förfaller om det inte finns en plan

24 § Ett godkännande av en kärnteknisk anläggning förfaller om det inte längre finns en giltig plan för kärntekniska anläggningar som omfattar den anläggning som godkännandet avser. Godkännandet förfaller dock inte för en kärnteknisk anläggning som det har meddelats ett tillstånd för enligt miljöbalken [eller lag \(1984:3\) om kärnteknisk verksamhet](#).

Bilaga 3

Förslag till förordning om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar

1 § En ansökan om att uppföra och driva en kärnteknisk anläggning enligt 3 § lag om regeringens godkännande av kärntekniska anläggningar får ej göras hos regeringen för anläggning där verksamheten i anläggningen innefattar att förvärva, inneha, överlåta, hantera, bearbeta eller på annat sätt ta befattning med

1. anrikat uran eller förening vari sådant uran ingår som innehåller högst 20 procent av isotopen 235 eller 233,

2. anrikat uran eller förening vari sådant uran ingår som innehåller mer än 20 procent av isotopen 235 eller 233 om isotopen 235 eller 233 utgör högst 5 kilogram,

3. högst 5 kilogram plutonium i ren form eller ingående i förening,

4. naturligt eller utarmat uran eller förening vari naturligt eller utarmat uran ingår,

5. torium eller förening vari torium ingår,

6. kärnavfall, eller

7. använt kärnbränsle som innehåller högst 20 kilogram uran,

under förutsättning att aktiviteten hos den totala mängden avfall i anläggningen inte vid någon tidpunkt överstiger 10 terabecquerel (TBq), varav högst 10 gigabecquerel (GBq) utgörs av alfaaktiva ämnen.